

Gemeenteraad Harderwijk
Havendam 56
Postbus 149
3840 AC HARDERWIJK

datum: 6 februari 2025
ons kenmerk: 02430000134981 / 02430000704783
uw brief van:
uw kenmerk:
onderwerp: Raadsinformatiebrief ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025

Geachte heer/mevrouw,

In april 2023 heeft de Raad het Integraal Huisvestingsplan Harderwijk voor het (Speciaal) Basisonderwijs vastgesteld. Er speelt op dit moment een aantal ontwikkelingen op het gebied van het onderwijs, leerlingenaantallen, financiën en nieuwe kaders vanuit raadsbesluiten. Een verdere doorkijk naar de toekomst laat zien dat Harderwijk zich zal ontwikkelen tot een stad van circa 60.000 inwoners. Dit leidt tot een toenemende druk op de bestaande voorzieningen, waaronder onderwijshuisvesting en behoefte aan kinderopvang.

De ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting dienen daarom ook in samenhang met overige beleidsdoelen bekeken te worden, zoals de kaders van de omgevingsvisie, demografische ontwikkelingen c.q. groei van de stad, de benodigde woningbouwopgave etc.

De onderwijskundige ontwikkelingen en de ontwikkelingen op diverse beleidsterreinen tezamen maken dat het door de Raad vastgestelde IHP in april 2023 nu niet meer in uitvoering gebracht kan worden. Vanwege al deze ontwikkelingen is vanaf medio 2024 samen met de schoolbesturen gewerkt aan een nieuw, geactualiseerd IHP 2025. Hierover gaat deze brief.

We willen de renovatie en/of nieuwbouwplannen voor scholen in de gemeente Harderwijk verder brengen, zodat daadwerkelijk het IHP uitgevoerd kan worden. We willen namelijk dat de ontstane vertraging niet verder oploopt. En dat kinderen en leerkrachten niet nog langer in de huidige schoolgebouwen blijven zitten, die niet allemaal meer voldoen aan de huidige eisen en in een aantal gevallen te maken hebben met ruimtetekort.

organisatie eenheid: Team Samenleving
behandeld door: M. Mulder
telefoonnummer: 0341 411 431
bijlage(n):

Havendam 56
Correspondentieadres:
Postbus 149
3840 AC Harderwijk
T 0341 411 911
E info@harderwijk.nl
W harderwijk.nl
B NL44 BNGH 0285 0033 13

Onderstaand treft u een toelichting op de huidige ontwikkelingen.

Inhoudelijke ontwikkelingen

1. In het IHP 2023 is opgenomen dat voor De Springplank de locatiekeuze gemaakt zou worden na vaststelling van het IHP. Wanneer de school niet op 'Het Kruithuis' kan blijven, ligt de locatie Vliepad voor de hand. Vanaf de vaststelling van het IHP tot heden was het uitgangspunt dat SBO De Springplank mogelijk zou verhuizen naar locatie Vliepad. Hiervoor zou het Leonardo Onderwijs verhuizen naar het gebouw De Wijde Blik aan de Fokko Kortlanglaan. Deze verhuizing gaat niet door (zie punt 2). Er ontstaat daarmee geen ruimte voor De Springplank aan het Vliepad. Dit leidt ertoe dat een alternatieve locatie gevonden moet worden voor de nieuwbouw van De Springplank. Zie punt 3.
2. Voor de inpassing van het Leonardo Onderwijs op locatie De Wijde Blik is door een extern bureau een afwegingskader levensduurverlengende renovatie versus nieuwbouw opgesteld. Dit onderzoek maakt twee zaken inzichtelijk: 1) er dient een uitbreiding gerealiseerd te worden om het gebouw passend te maken en 2) renovatie is duurder dan nieuwbouw. In het IHP 2023 is hier onvoldoende krediet voor opgenomen. In het IHP 2023 was namelijk een krediet van circa € 2.300.000 geraamd. Uit dit onderzoek blijkt dat voor de uitbreiding en de renovatie een krediet van € 5.700.000 nodig is. Voor de sloop en nieuwbouw wordt een bedrag van € 5.160.000 geraamd. Dit tekort leidt ertoe dat op dit moment Leonardo niet kan verhuizen, omdat dit tekort niet passend is binnen de huidige begroting van de gemeente Harderwijk. Daarnaast vindt er binnen het onderwijs op dit moment een regionale verkenning naar de organisatie van het hoogbegaafdheidsonderwijs in de regio plaats. Verder is inmiddels gebleken dat onder de Fokko Kortlanglaan een bypass riool van het hoofdtransport riool van Ermelo naar Harderwijk ligt. Bij overbelasting van dit transportriool stroomt dit riool over via putdeksels die van de inspectieputten af worden gedrukt. De kans hierop is het grootst bij zeer intensieve buien (veel regen in korte tijd). Het uitstromend water is sterk verdund rioolwater.
3. Het Leonardo Onderwijs blijft samen met de Valentijn en de gymzaal gehuisvest op de huidige locatie aan het Vliepad. Deze drie gebouwen worden gerenoveerd. Tijdens de realisatie zijn twee scenario's mogelijk, te weten: 1) tijdelijke huisvesting uiterlijk juli 2026 gereed zodat de renovatie van de gymzaal Vliepad en de renovatie van het Leonardo Onderwijs kunnen plaatsvinden in schooljaar 2026/2027 en vervolgens de renovatie van de Valentijn in het schooljaar 2027/2028 2) de vrijgekomen locatie van het Morgen College (de hoogbouw) gelijktijdig inzetten als tijdelijke huisvesting voor de beide scholen zodat de drie gebouwen aan het Vliepad in zijn geheel in 1 jaar gerenoveerd kunnen worden. Aangezien op dit moment niet helder is wat de tijdelijke huisvesting van de scholen wordt, is de eerste stap in 2025 om helder te krijgen of en wanneer het gebruik van het Morgen College mogelijk is. In de kredieten is rekening gehouden met een start van de projecten in 2025 en bekostiging van een vorm van tijdelijke huisvesting.
4. Voor De Springplank geldt dat zij gezamenlijk met de Verschoorschool uit Nunspeet een Integraal Kind en Expertise Centrum (hierna: IKEC) wil ontwikkelen. Dit sluit aan bij de onderwijsvisie, die is vastgesteld in 2020. Voor de realisatie van het IKEC worden College en Raad door middel van een separaat voorstel gevraagd om hierover een besluit te nemen.

Een nieuwe locatie voor De Springplank en mogelijk het IKEC is de huidige locatie van het Morgen College met adres Sypel 2. Hiervoor wordt het College gevraagd om een haalbaarheidsonderzoek naar de mogelijkheden van deze locatie uit te voeren. NB: Vanuit ruimtelijk perspectief heeft het verhuizen van de Springplank nog geen haast en kan dit over een aantal jaren plaatsvinden. Wel dient op korte termijn besloten te worden of de gemeente Harderwijk ruimte wil creëren voor een IKEC ontwikkeling, omdat dit immers ook een grondopbrengst voor de gemeente Harderwijk kan opleveren voor de huidige locatie van De Springplank aan het Kruithuis. Zie hiervoor de collegevoorstellen 'reservering locatie Morgen College ten behoeve van onderwijshuisvesting' en 'realisatie Integraal Kind en Expertise Centrum'.

5. Voor de nieuwbouw van Het Koraal is een Programma van Eisen opgesteld, een ontwerpteam geselecteerd en een Voorlopig Ontwerp vervaardigd. Anno 2024 blijken er twee dilemma's te zijn, te weten: 1) het beschikbare krediet is ontoereikend voor de realisatie van de nieuwbouw onder andere door prijsstijgingen en netcongestie. 2) Het aantal leerlingen in de wijk Drielanden/Harderweide groeit harder dan ten tijde van het IHP 2023 is voorzien. Daarmee is een derde bouwlaag noodzakelijk ten behoeve van de leerlingengroei van Het Startblok en/of De Wolderweide. Dit leidt er toe dat de Raad separaat gevraagd wordt om extra krediet beschikbaar te stellen.
6. De renovatie/nieuwbouw van de Alfons Ariëns staat als startjaar 2024 gepland. Hiervoor wordt nu een stedenbouwkundige verkenning gedaan en daarna een kavelpaspoort opgesteld. Dit in afstemming met de Alfons Ariëns. De tijdelijke huisvesting van de Alfons Ariëns is voorzien in de vrijkomende onderwijsruimten in MFC De Bogen. De nieuwbouw van Het Koraal wordt opgeleverd in de zomer van 2027. De Alfons Ariëns zit dus vanaf schooljaar 2027/2028 tijdelijk in het huidige gebouw van Het Koraal in MFC De Bogen. De renovatie/nieuwbouw van de Alfons Ariëns kan dus vanaf dan plaatsvinden. Oplevering is dan in 2028/2029.
7. De woningbouwontwikkelingen op het Waterfront zijn onvoldoende meegenomen in het IHP 2023 (leerlingenprognoses 1-10-21). De leerlingenprognose 2021 gaf al een stijging van het aantal leerlingen aan van 593 in 2021 naar 768 in 2026. Dit betekent dat we nu te maken hebben met een groeiend aantal leerlingen in het centrum en de toenemende druk op de bestaande scholen (De Rank, De Veste en DOK19). Uitgangspunt is 1) de realisatie van een derde bouwlaag op Dok19, zoals ook voorzien was tijdens de bouw van deze school en 2) het plaatsen van een tijdelijke unit bij De Veste. De Rank kent geen (permanente) uitbreidingsmogelijkheid. De Veste heeft de mogelijkheid om een tijdelijke unit te plaatsen op het schoolplein (heeft er al eens gestaan). Dit zodat we vooral ook huisvesting gaan realiseren, waar het daadwerkelijk nodig is.
8. Voor de wijk Stadsdennen geldt dat zowel de realisatie van een unilocatie van De Schakel als van de Dominicus Savio niet afhankelijk zijn van voorgaande projecten. Vandaar dat in het IHP 2025 deze scholen in tijd naar voren zijn gehaald en de projecten te starten in 2026. Het realiseren van uitbreidingen van beide scholen op de Vondellaan zal mogelijk gevolgen hebben voor de bestaande gymzaal. Gezien de relatief korte afstand tot de Sypel is het voor de scholen akkoord om te gymmen in de Sypel. Binnen de gemeente wordt de totale binnensportcapaciteit nog berekend om hier definitief een keuze in te kunnen maken. Beide dependances van de scholen kunnen dan ingezet worden voor andere doeleinden.

- De locatie van de Dominicus Savio aan de H.K. Pootstraat mogelijk voor Al Islaah en de locatie van De Schakel aan de Busken Huetlaan voor een niet-onderwijs ontwikkeling.
9. Bij de totstandkoming van een nieuw AZC moet in ogenschouw genomen worden wat er dient te gebeuren voor het onderwijs. Op dit moment zitten de leerlingen van AZC De Vlieger in het onderwijsgebouw aan de Deventerweg. Dit gebouw is verouderd en dient bij een verlenging van de onderwijsbestemming gerenoveerd te worden. Hiervoor is geen krediet opgenomen, omdat het te onzeker is wat de toekomstige bestemming van dit gebouw zal zijn.
 10. In relatie tot punt 8 wordt de komende jaren verkend wat de meest passende onderwijshuisvesting is voor de wijk Tweelingstad met deelwijken Wittenhagen en Tinnegieter. Er zal mogelijk een verschuiving plaatsvinden in de scholen De Brug, gebouw van De Vlieger, Willem Alexander School en De Wegwijzer. Stichting VCO en gemeente Harderwijk trekken hierin samen op. Op dit moment is financieel rekening gehouden met de nieuwbouw van een school ter grootte van circa 180 leerlingen. Of dit voldoende is zal nader bekeken worden de komende jaren. Startjaar project is gepland in 2028.
 11. De binnenklimaatregeling is nog niet uitgevoerd, deze regeling wordt in 2025 en verdere jaren daarna uitgevoerd.

Veranderende duurzaamheidskaders

1. De Raad heeft in september 2024 besloten om het ombuigingsvoorstel *realiseren kwaliteitsniveau 2 ombuigen naar realiseren kwaliteitsniveau 1* door te voeren. Dit betekent dat het extra geld voor duurzaamheidsmaatregelen uit Het Nieuwe Normaal niet beschikbaar wordt gesteld. We realiseren met kwaliteitsniveau 1 energieneutrale scholen, die voldoen aan Frisse Scholen Klasse B. Per project zullen we bekijken of we nog elementen uit het programma Het Nieuwe Normaal kunnen toepassen. De verlaging van het kwaliteitsniveau leidt tot een vermindering van de kapitaallasten in 2028 en daarmee de toepassing van kwaliteitsniveau 1 voor alle projecten vanaf 2024. Aangezien op dit moment de nieuwbouw van Het Koraal ook vertraging oploopt, gezien de kredietoverschrijding en de realisatie van de 3e bouwlaag, is het advies om het gehele IHP uit te voeren in kwaliteitsniveau 1 en per project te bekijken wat wél aan duurzaamheidsmaatregelen uit kwaliteitsniveau 2 toegepast kan worden binnen de financiële kaders van kwaliteitsniveau 1.

Financiën

In het voorstel 'Ontwikkelingen Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025 gemeente Harderwijk' is te zien dat er op dit moment sprake is van een negatief saldo a € 95.000,-. Om het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan 2023 budgettair neutraal uit te voeren wordt het saldo a € 95.000,- taakstellend opgenomen. Hiermee ontstaat de inspanning om, ook in gezamenlijkheid met andere beleidsterreinen zoals sport, daadwerkelijk uitvoering te geven aan de genoemde maatregelen.

Ontwikkelingen rondom netcongestie

Een andere nieuwe ontwikkeling is die rondom de netcongestie. Bij de ontwikkeling van Het Koraal merken we deze nu concreet op, omdat we daar in 2024 gestart zijn met het ontwerp. Recente interne gesprekken binnen de gemeente Harderwijk laten zien dat we met de aankomende projecten ook rekening dienen te houden met netcongestie en we er niet zomaar van uit kunnen

gaan dat we een grotere c.q. nieuwe aansluiting kunnen krijgen. We zullen hier blijvend de regie op houden in afstemming met de adviseurs netcongestie van de gemeente Harderwijk, de netbeheerder en de betrokken installatie adviseur in een project. Omdat de ontwikkelingen rondom de netcongestie onzeker zijn, hebben we financieel alleen gerekend met de kosten van de plaatsing van een batterij bij de nieuwbouw van Het Koraal.

Beantwoording motie koppeling integrale school speelvoorzieningen aan integraal huisvestingsplan

De Motie '20230420 8-I SGP GL PvdA D66 HA Motie koppeling integrale school speelvoorzieningen aan integraal huisvestingsplan' is aangenomen tijdens de raadsvergadering van 20 april 2023. In het gezamenlijke proces om te komen tot een herzien IHP, heeft de gemeente Harderwijk ook met de schoolbesturen gesproken over de uitvoering van de motie. In de motie wordt het College een vijftal punten verzocht. Het College van B&W en de schoolbesturen waarderen de motie, omdat de integrale koppeling van gebouw en schoolplein wordt gezien om toekomstbestendig en kwalitatief goed onderwijs te verzorgen. Echter wordt de meerwaarde van een algemeen Integraal Speelvoorzieningen Plan (ISP) voor alle scholen minder gevoeld. Dit omdat iedere school in zijn eigen omgeving staat en juist specifiek maatwerk wenselijker wordt geacht. De wetgeving geeft ook een duidelijk speelveld aan: de gemeente investeert bij nieuwbouw/renovatie in het gebouw en het schoolplein. Scholen investeren vervolgens in de speeltoestellen en dienen het gebouw en het schoolplein te onderhouden. Dit is de reden dat bij nieuwbouw/renovatie projecten juist wel gekeken wordt naar het gebouw en het schoolplein. Hierbij worden de educatieve waarde onderzocht, wordt een kostenanalyse opgesteld en wordt bij de inrichting ook gekeken of het beheerd en onderhouden kan worden. Heel concreet: in een aantal wijken heeft het meerwaarde om een semi openbaar schoolplein te realiseren, omdat de speelvoorzieningen op het schoolplein echt een toegevoegde waarde zijn voor de buurt. In een aantal andere wijken is dit minder relevant, omdat de omgeving al voldoende speelvoorzieningen heeft. Tussen de schoolbesturen en de gemeente is overeenstemming bereikt om geen onderzoek in te stellen naar het opstellen van een ISP. Tevens wordt nu ambtelijk een speelruimteplan voorbereid, die ook antwoorden zal gaan geven op de inhoud van de Motie. Gelet hierop, als ook gelet op de mogelijk verdere financiële consequenties die samenhangen met een Integraal Speelvoorzieningen Plan, willen wij u hierbij de vraag voorleggen of u akkoord kunt gaan met h niet verder uitvoeren van deze motie.

Tot slot

Het doel van het collegevoorstel is enerzijds het College en de Raad in de gelegenheid stellen besluiten te nemen. Anderzijds is deze raadsinformatiebrief bedoeld om u te informeren over de diverse ontwikkelingen in het IHP. Zowel het proces als de inhoud kennen een complex speelveld. Deze zijn met de kennis van nu aan u kenbaar gemaakt.

Bovenstaande laat een aantal dilemma's zien:

1. De wereld om ons heen is veranderlijk en daarmee zowel inhoudelijk als procesmatig complex. Daartegenover staat dat de kinderen in Harderwijk centraal moeten te staan en we in dit inhoudelijk en procesmatig complexe speelveld ook pragmatisch willen handelen met elkaar.

2. Aansluitend op punt 1: de wensen c.q. de onderwijsvisie van de scholen in relatie tot de gemeentelijke ambities op allerlei beleidsterreinen. De druk op de ruimte in Harderwijk is zeer hoog. Er speelt een aantal ontwikkelingen met een ruimtevraag, te weten onderwijs, kinderopvang, zorgfuncties, woningbouw, opvang en een AZC.
3. De ontwikkeling van de stad leidt tot een hogere druk op de (bestaande) onderwijsvoorzieningen.

Zo is op te merken dat de leerlingenaantallen van Harderweide en de leerlingenaantallen van de binnenstad/Waterfront sneller groeien dan ten tijde van het opstellen van het IHP is voorzien. De druk op de scholen in de binnenstad (De Veste, de Rank en Dok19) wordt nu merkbaar.

4. We zijn en blijven op regelmatige basis in gesprek met de schoolbesturen over de diverse scholen in verschillende wijken in Harderwijk.

Wij zullen u op regelmatige basis blijven informeren.

We gaan er vanuit u hiermee te hebben geïnformeerd over de huidige stand van zaken. Heeft u nog vragen? Neem dan gerust contact op met M. Mulder via telefoonnummer 0341 411 911.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Harderwijk,

de heer C. Klaassen
loco-secretaris

de heer J. Joon
burgemeester